

БЮЛЕТИН

ЦЕНТЪР ЗА ОЦЕНКА НА РИСКА
ПО ХРАНИТЕЛНАТА ВЕРИГА

БРОЙ 7
ДЕКЕМВРИ 2021

БЮЛЕТИН

ЦЕНТЪР ЗА ОЦЕНКА НА
РИСКА
ПО ХРАНИТЕЛНАТА ВЕРИГА

Издава:

Център за оценка на риска
по хранителната верига

Адрес:

гр. София, 1618, бул. "Цар Борис III" № 136
<http://corhv.government.bg>,
corhv@mzh.government.bg
тел. 02/4273056

Дизайн и предпечат:

В.Евтимова
vevtimova@mzh.government.bg

СЪДЪРЖАНИЕ:

- **НАУЧНА ИНФОРМАЦИЯ:** Италия внася законодателно предложение с искане да се забрани убиването на мъжките пилета
- **НАУЧНА ИНФОРМАЦИЯ:** Нови разработки в областта на геномните технологии и тяхното значение за опазването на биоразнообразието – за и против мнения на страните членки на ЕС
- **НАУЧНА ИНФОРМАЦИЯ:** Нанопестициди в земеделието: Ползите и предизвикателствата пред земеделската производителност, токсикологичните рискове за човешкото здраве и околната среда
- Грантове на Европейският орган по безопасност на храните
- 17-та конференция с международно участие „Традиции и съвременност във ветеринарната медицина“
- Обучение

ИТАЛИЯ ВНАСЯ ЗАКОНОДАТЕЛНО ПРЕДЛОЖЕНИЕ С ИСКАНЕ ДА СЕ ЗАБРАНИ УБИВАНЕТО НА МЪЖКИТЕ ПИЛЕТА НАУЧНА ИНФОРМАЦИЯ

Д-р Мадлен Василева,
Център за оценка на риска по хранителната верига

Италианската организация за защита на животните Animal Equality Italy в внесоха в италианския парламент предложение за изменение на законодателството, което ако бъде одобрено ще въведе до края на 2026 г. забраната за селективно унищожаване на мъжките пилета от яйценосните породи, които в момента се считат за производствени отпадъци в производството на яйца.

В производството на яйца мъжките пилета се считат за безполезни за производство, тъй като не могат да снасят яйца. Те не могат да се използват за месо, тъй като яйценосните породи не наддават достатъчно на тегло в сравнение с породите за месо (пилета бройлери), използвани в хранително-вкусовата промишленост. Поради тази причина всяка година само в Италия се убиват между 25 и 40 милиона мъжки пилета.

Петлетата се умъртвяват в рамките на първите 24 часа от излюпването и без използването на зашеметяващи техники чрез газ или чрез механично стриване в мацератори.

Animal Equality Italy стартира през 2020 г. кампания, подписана от над 100 хиляди души, именно за да помоли правителството и индустрията да сложат край на тази техника. Благодарение на тяхната съвместна работа с птицевъдите още през 2020 г. търговската асоциация на производителите на яйца Assoavi се обяви за въвеждането на технологии за определяне пола на пилето още в яйцето (in-ovo), която би дала възможност да се избегне

унищожаването на новоизлюпените мъжки пилета.

Изменението, представено в италиански парламент от депутата Франческа Галиция, лидер на групата на Движението 5 звезди в Комисията по политиките на Европейския съюз (ЕС), призовава за забрана на селективното умъртвяване на мъжки пилета до края на 2026 г., освен в случаите, когато е необходимо умъртвяване съгласно действащото законодателство, уреждащо болестите по животните.

Поправката предвижда срокове за адаптиране към законодателството за актуализиране на работните процедури и технологичното състояние на фирмите в сектора на кокошките носачки. Законопроектът също така подкрепя въвеждането и разработването на технологии и инструменти способни да идентифицират пола на пилето преди излюпването – in-ovo още в

стадий ембрион.

В страни като **Франция и Германия** въвеждането на това законодателство, за да се избегне убиването на мъжки пилета, се очаква още през 2022 г., докато Европейската комисия стартира обществена инициатива за извършване на проверка за адекватност на действащите правила относно благосъстоянието на пилетата.

Италианският парламент ще гласува предложеното изменение през следващите седмици.

„Необходимо е Италия да направи избор на отговорност и уважение към животните, които като съзнателни същества, вече не могат да се считат само за промишлени отпадъци. Селективното умъртвяване на мъжки пилета, което се случва всяка година, не може да се счита за нормално. Парламентът има прекрасната възможност, да избере да подкрепи това предложение, което също е в синхрон на политиките на Европейския съюз относно

хуманното отношение към животните. Време е да се насърчи въвеждането на тези технологии за in-ovo определяне пола на пилетата и в Италия, както вече правят производителите в други държави и институциите трябва да се ангажират с този основен път за напредъка на нашата страна в хуманното отношение към животните.” Алис Тромбета, изпълнителен директор, Animal Equality Italia.

Материалът може да прочетете на следния линк :

<https://bit.ly/3n01SKq>

или като сканирате

QR кода:

НОВИ РАЗРАБОТКИ В ОБЛАСТТА НА ГЕНОМНИТЕ ТЕХНОЛОГИИ И ТЯХНОТО ЗНАЧЕНИЕ ЗА ОПАЗВАНЕТО НА БИОРАЗНООБРАЗИЕТО – ЗА И ПРОТИВ МНЕНИЯ НА СТРАНИТЕ ЧЛЕНКИ НА ЕС

НАУЧНА ИНФОРМАЦИЯ

Красимира Захариева

Център за оценка на риска по хранителната верига

Последните технологични постижения в областта на геномиката предлагат на мениджърите и специалистите нови инструменти за проучване на приложенията на тези технологии. Много от тези инструменти са добре разработени и използвани в други области на науките за живота, докато други все още са в процес на разработване. Като се имат предвид тези технологични възможности, изборът на правилния(те) инструмент(и) от инструментариума е от решаващо значение и може да представлява трудна задача. В доста проучвания е показан потенциала на новите геномни технологии, които могат да помогнат за решаването на някои от основните предизвикателства пред човечеството, като същевременно е дадена информация как и къде могат да се прилагат различните технологии. Фокусът на тези проучвания е специално върху управлението на популациите, подчертаване на потенциала за геномните технологии и обсъждане възможностите на генното редактиране, за да се подпомогне адаптирането на популациите към променящите се среди. В допълнение, се очертават потенциални приложения на гена редакция и нови геномни техники за контролиране на инвазивни видове. Геномният инструментариум предлага допълнителна полза за усилията за опазване на биоразнообразието, но също така идва с ограничения за използването на тези нови техники.

„Новите геномни техники“ (NGT) се определят като техники, които могат да променят генетичния материал на организма и които са се появили или са били разработени от 2001г. насам, когато е прието действащото законодателство относно генетично

модифицираните организми (ГМО). За момента организмите, получени чрез нови геномни техники, са предмет на законодателството за ГМО. **Бързото развитие на биотехнологиите обаче, съчетано с липсата на определения** (или яснота по отношение на значението) на ключови термини, свързани с новите геномни техники, води до неяснота и несигурност в тълкуването на някои понятия и данни. NGT и техните продукти се развиват бързо през последните две десетилетия в много части на света, като някои приложения вече са на пазара и се очакват повече приложения в различни сектори през следващите години. Проучване на ЕК потвърждава, че е налице **значителен интерес към научните изследвания в областта на новите геномни техники в ЕС, но по-голямата част от разработките се осъществяват извън ЕС.** Някои от растителните продукти, получени чрез NGT показват потенциал да допринесат за постигането на целите на Зеления пакт на ЕС, и по-специално за

стратегииите „От фермата до трапезата“ и за биологичното разнообразие, както и за целите на ООН за устойчиво развитие за по-издръжлива и устойчива хранителновкусова промишленост. Примерите включват растения, които са по-устойчиви на болести и условията на околната среда или въздействието от изменението на климата като цяло, подобрени растежни или хранителни характеристики, намалено използване на продукти за растителна защита и по-бързо растящи култури. Някои заинтересовани страни обаче считат, че тези ползи са хипотетични и са постижими чрез средства, различни от биотехнологиите. По-специално, секторът на пазара за биологични продукти и продукти без ГМО докладва, че те могат да бъдат изправени пред заплахи от съвместното съществуване с нови геномни техники и следователно всяко разглеждане на

продукти от NGT извън обхвата на настоящата регулаторна рамка за ГМО би причинило сериозен удар и би навредило за доверието на потребителите в техния сектор.

Цялият материал може да прочетете на следния линк :

<https://bit.ly/3n2qaUe>

или като сканирате

QR кода:

НАНОПЕСТИЦИДИ В ЗЕМЕДЕЛИЕТО: ПОЛЗИТЕ И ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВОТА ПРЕД ЗЕМЕДЕЛСКАТА ПРОИЗВОДИТЕЛНОСТ, ТОКСИКОЛОГИЧНИТЕ РИСКОВЕ ЗА ЧОВЕШКОТО ЗДРАВЕ И ОКОЛНАТА СРЕДА

НАУЧНА ИНФОРМАЦИЯ

Д-р Ирена Богоева

Център за оценка на риска по хранителната верига

Поради нарастването на световното население е необходимо наличие на качествена храна, която да задоволява нуждите на хората от всички континенти. Във връзка с нарастването на производството на земеделски продукти, започна засилено използване на торове, инсектициди, хербициди и други агрохимикали, за подобряване на производителността в земеделието.

В своето проучване, авторите Marco Chaud и др. посочват, че земеделските стопани, производителите на храни, финансовите институции и правителствата трябва да се ангажират да балансират ползите и рисковете от безразборното използване на агрохимически технологии – за околната среда, екосистемите, потребителите и целия производствен сектор, участващ пряко или непряко в селскостопанската верига. Агрохимичните технологии обикновено са насочени към защита на площите с култури от вредители (патогени, вредни насекоми, паразитни плевели), които застрашават производството и продуктивността, включително състоянието на почвата и жизнеността на насажденията. Въпреки това, безразборната употреба на пестициди, прилагани срещу опасни вредители и насекоми, също оказва неблагоприятно въздействие върху производството, като предизвиква резистентност към патогени и насекоми, повишава търсенето на нови агрохимикали и увеличава екологичния дисбаланс, се казва в проучването. Авторите твърдят, че неразумното и несистемно използване на агрохимикали засилва устойчивостта на патогените, намалява азотното свързване и биоразнообразието и

увеличава биоаккумуляцията на пестициди в земеделските и животинските продукти, както и във водните организми, което представлява сериозна и прогресивна заплаха както за екосистемата, така и за хората, и е пречка за развитието на устойчиво земеделие.

Нанопестицидите са наноструктури с две до три измерения между 1 и 200 nm, използвани за пренасяне на агрохимични съставки (AcI). Поради уникалните си свойства зареждането на AcI в наночастици предлага предимства в сравнение със свободните пестициди, се казва в публикацията. Въпреки това, с бързото разработване на нови конструирани наночастици за контрол на вредители, се създава нов вид екологичен отпадък. В този преглед авторите са разгледали основните форми на представяне и състав на иновативните нанопестициди, както и плюсовете и минусите на наноматериалите в борбата със земеделските вредители, рисковете за околната среда и ефектите върху здравето на хората и животните. В публикацията обстойно се обсъжда потенциалното подобряващо въздействие на наночастиците

върху селскостопанската производителност и предизвикателствата пред екосистемите. Също така авторите разглеждат и някои въпроси и проблеми при разработването, формулирането и токсичността на пестицидните продукти, с оглед екологосъобразно и устойчиво земеделие.

Цялият материал може да прочетете на следния линк :

<https://bit.ly/3JOq4ZU>

или като сканирате

QR кода:

ГРАНТ GP/EFSA/ALPHA/2021/10 НА ТЕМА: „ПОДКРЕПА НА EFSA В ЗАДАЧИ, СВЪРЗАНИ С ХУМАННОТО ОТНОШЕНИЕ КЪМ ЖИВОТНИТЕ“

На 21.12.2021 г. EFSA публикува покана за участие в грант (проект) GP/EFSA/ALPHA/2021/10 на тема: „Подкрепа на EFSA в задачи, свързани с хуманното отношение към животните“.

Тази покана има за цел да идентифицира една или повече организации, на които EFSA може да повери задачи, попадащи в рамките на мисията на звено ALPHA (това е научната мрежа за оценка на риска в областта на здравето и хуманното отношение към животните), по-специално задачи в областта на хуманното отношение към животните. По-конкретно, в целите на проекта е заложено да се създаде набор от наличен експертен опит в подкрепа на EFSA при изпълнението на проекти за хуманно отношение към животните и мандати, възложени на звеното. Тези задачи се отнасят до оценките на риска за хуманното отношение към животните в аспект благосъстояние на животните в стопанствата, по време на транспортиране и при умъртвяване, както и аспекти на хуманното отношение към животните, отглеждани в клетъчни системи в животновъдството, в контекста на „Стратегия F2F“ („От фермата до трапезата“ за справедлива, здравословна и екологосъобразна продоволствена система). Тези задачи могат да включват подобряване на методите за оценка на хуманното отношение към животните и събиране и оценка на научни доказателства.

Моля, имайте предвид, че крайният срок за подаване на предложения е 10 март 2022 г.

В случай на въпроси, свързани с тази покана, моля, не се колебайте да ги адресирате на EFSAProcurement@efsa.europa.eu, като посочите референтния номер на поканата.

Повече информация за поканата можете да намерите на уебсайта на Българския Контактен Център –

[EFSA – България \(focalpointbg.com\)](http://EFSA-България(focalpointbg.com)),

а връзка към уеб страницата на EFSA с повече подробности относно конкретните цели, ръководството за кандидатите и съответните приложения към поканата, можете да намерите на следния линк :

<https://bit.ly/3ztYdJO>

или като сканирате QR кода:

ГРАНТ GP/EFSA/ALPHA/2021/11 НА ТЕМА: "DEVELOPMENT OF A CROP-BASED SURVEY APPROACH FOR POTATO PEST"

На 22.12.2021 г. EFSA публикува покана за участие в грант (проект) GP/EFSA/ALPHA/2021/11 на тема: "Development of a crop-based survey approach for potato pest".

Този грант има за цел идентифицирането на партньори от списъка с компетентните организации по чл. 36 (Регламент (ЕО) № 178/2002), които да подкрепят EFSA относно дейностите по надзора на вредителите, попадащи в мисията на Екипа за опазване здравето на растенията. Заинтересованите страни трябва да подкрепят EFSA при разработването на методология и инструменти за подпомагане на държавите членки при планирането и подготовката на проучване на вредители по картофите, по-специално при постигането на следните резултати:

Карти за изследване на вредители

1. Нова експертна система
2. Проучвания на множество вредители по картофите
3. Семинар и уебинар относно изследванията във връзка с вредителите по картофите

Проекта се финансира въз основа на навременни постижения, възлизащи на максимум 200 000 EUR за двете години срок на споразумението за партньорство.

Крайният срок за подаване на предложенията е 15 февруари 2022 г.

Допълнителна информация за участие в гранта, са публикувани на електронните страници на Българския контактен център - EFSA - България (focalpointbg.com) и на страницата на EFSA, с повече подробности относно неговите направления, ръководство за кандидатите и съответните приложения към поканата на следния линк :

<https://bit.ly/3HKo43l>

или като сканирате QR кода:

ГРАНТ GP/EFSA/NUTRI/2021/01 НА ТЕМА: ПОДКРЕПА ЗА ЕОБХ В ОЦЕНКАТА НА БЕЗОПАСНОСТТА НА НОВИТЕ ХРАНИ И НОВИ ИЗТОЧНИЦИ НА ХРАНИТЕЛНИ ВЕЩЕСТВА – ДО 17 ФЕВРУАРИ 2022 Г.

На 30.11.2021 г. EFSA публикува покана за участие в грант (проект) GP/EFSA/NUTRI/2021/01 "Подкрепа за ЕОБХ в оценката на безопасността на новите храни и нови източници на хранителни вещества"

Този грант има за цел идентифицирането на партньори от списъка с компетентните организации по чл. 36 (Регламент (ЕО) № 178/2002), на които EFSA да възлага периодично за 4 годишен период определени отговорности по отношение подготвителната работа за оценка на безопасността на нови храни и нови източници на хранителни вещества, извършвана от EFSA. Спечелилите безвъзмездната финансова помощ усвояват средствата въз основа на постигнатите резултати (приноси) по специфична възложена задача в рамките на определен срок.

Заинтересованите кандидати следва да имат компетентност в поне една от посочените 7 области:

1. Характеристика на продукта;
2. Оценка на приема;
3. Абсорбция, разпределение, метаболизъм и екскреция (ADME) и бионаличност;
4. Физиологични норми за хранене;
5. Токсикологична информация;
6. Клинични проучвания;
7. Алергенност.

Крайният срок за кандидатстване от страна на заинтересованите лица е 17 февруари 2022 г.

В случай на въпроси, свързани с тази покана, не се колебайте да ги адресирате на

e-mail адрес EFSAProcurement@efsa.europa.eu, като посочите референтния номер на поканата.

Повече информация за обявения грант можете да намерите на уебсайта на Българския Контактен Център – EFSA – България (focalpointbg.com). На уеб страницата на EFSA

<https://bit.ly/32XAeqg>

са публикувани съответните приложения по обявения проект, а публикациите на EFSA в социалните медии по темата можете да следите

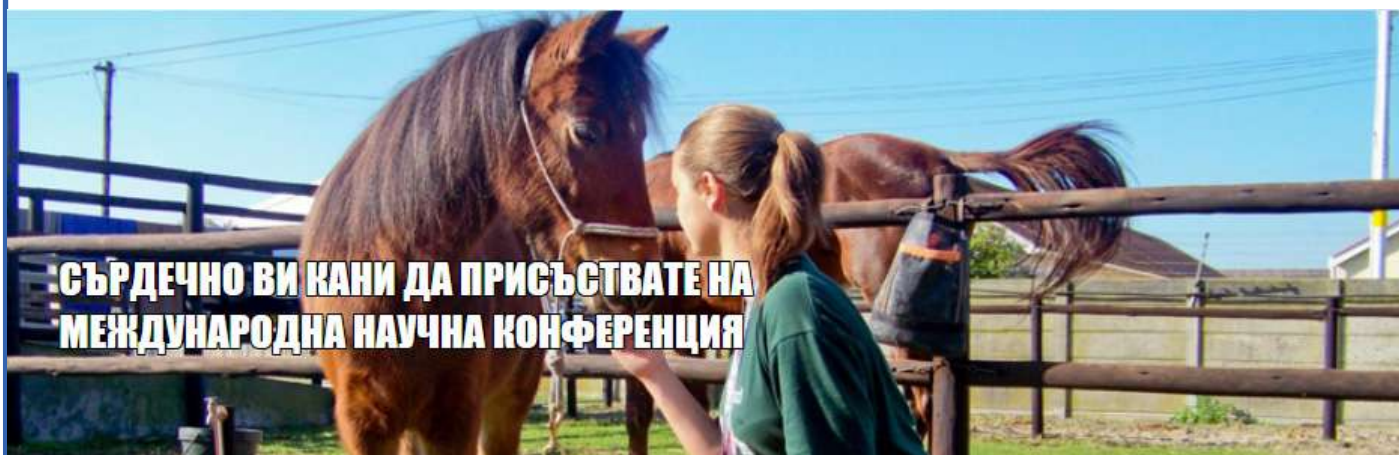
<https://bit.ly/3y0nwme>

<https://bit.ly/338VuJV>

<https://bit.ly/3EwjUuI>

17-ТА КОНФЕРЕНЦИЯ С МЕЖДУНАРОДНО УЧАСТИЕ „ТРАДИЦИИ И СЪВРЕМЕННОСТ ВЪВ ВЕТЕРИНАРНАТА МЕДИЦИНА“

**СЪРДЕЧНО ВИ КАНИ ДА ПРИСЪСТВАТЕ НА
МЕЖДУНАРОДНА НАУЧНА КОНФЕРЕНЦИЯ**

Уважаеми Колеги,

От името на Факултет "Ветеринарна медицина" към Лесотехнически университет, гр. София имам удоволствието да ви поканя на 17-та конференция с международно участие „Традиции и съвременност във ветеринарната медицина“, която ще се проведе на 08-10.04.2022 г. в УОГС "Г. Ст. Аврамов", с. Юндола.

Международната конференция е насочена към съвместно обсъждане на научни достижения и актуални проблеми на ветеринарната медицина сред учени, преподаватели и ветеринарни лекари от практиката.

Наша цел е да привлечем за участие и голям брой млади учени, студенти и докторанти. Тук те ще имат възможност не само да представят своите резултати, но и да се приобщят към решаването на неотложни проблеми на съвременната ветеринарномедицинска наука.

Уверена съм, че всички заедно ще можем да формираме актуализирана визия за бъдещето

на ветеринарномедицинската наука, както и да намерим нови практически подходи за решаване на проблемите на физиологията и патологията при животните и оценката на риска по хранителната верига.

Участието в това събитие ще ви даде възможност да разширите мрежата от партньори, с които да работите, защото днес сътрудничеството в определящ фактор за успех.

Присъствието ви ще бъде удоволствие за нас!

За повече информация:

www.conference-fvm.org

Доц. д-р Красимира Генова, д-р

Декан на факултет „Ветеринарна медицина“

Лесотехнически университет, София

МЕЖДУНАРОДНА НАУЧНА КОНФЕРЕНЦИЯ
„ТРАДИЦИИ И СЪВРЕМЕННОСТ
ВЪВ ВЕТЕРИНАРНАТА МЕДИЦИНА“

МЕЖДУНАРОДНО ОБУЧЕНИЕ ЗА ПО-БЕЗОПАСНИ ХРАНИ

Четвъртото международно обучение за по-безопасни храни (International Training for Safer Food - ITS), което ще се фокусира върху измамите с храни и автентичността на храните, ще се проведе виртуално през март 2022 г. Негов организатор е Федералната служба за защита на потребителите и безопасност на храните (Federal Office of Consumer Protection and Food Safety – BVL) в сътрудничество с института Макс Рубнер (Max Rubner Institute – MRI):

Регистрацията за обучението ще бъде отворена от декември 2021 г. до 31 януари 2022 г.

По-подробна информация за ITS може да получите на следния електронен адрес:

https://www.bvl.bund.de/EN/Events/ITS-Food_2022/ITS-Food_node.html

- 14 – 16 март 2022 г., от 14 до 16 ч. (UTC+1)
– за участниците от западното полукълбо;
- 17 – 19 март 2022 г., от 7 до 13 ч. (UTC+1)
– за участниците от източното полукълбо.

Печатни издания на Център за оценка на риска по хранителната верига и Български контактен център:

- √ “Актуална информация от EFSA” 2/2021
- √ “Актуална информация от EFSA” 1/2021
- √ “Актуална информация от EFSA” 1/2020
- √ “Актуална информация от EFSA” 1/2019
- √ “Актуална информация от EFSA” 2/2019
- √ “Тенденции и източници на зоонози, зоонозни агенти и хранителни взривове в ес през 2017 г. Зоонозите остават на стабилни нива’.
- √ Научен доклад на европейския орган по безопасност на храните (EFSA) и европейския център за превенция и контрол на заболяванията (ECDC).
- √ “Анализ на тенденциите и източниците на зоонозни заболявания, зоонозни агенти и хранителни взривове през 2016 г. - Научен доклад на EFSA И ECDC
- √ Втори съвместен доклад на ECDC, EFSA и ЕМА за интегриран анализ на употребата на антимикробни средства и появата на антимикробна резистентност в бактерии от хора и продуктивни животни
- √ Разпространение, биологични и епизоотологични особености на високопатогенната инфлуенца по птиците от субтип H5N8 в Европа и България през 2016/2017г.
- √ Вредители при иглолистните видове от семейство борови (PINACEAE) в България

Всички печатни издания може да прочете on-line на следната страница:

<https://bit.ly/3uWDMvc>

Други информации в областта на оценка на риска по цялата хранителна верига може да намерите на сайта на Центъра за оценка на риска по хранителната верига:

<http://corhv.government.bg/>

